

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ФАКТОРІВ «ПАНДЕМІЇ ТА ВІЙНИ» НА ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

А. С. Коваленко, О. П. Доренський

*Кафедра кібербезпеки та програмного забезпечення
Центральноукраїнський національний технічний університет*

Викладацька майстерність науково-педагогічних працівників українських закладів вищої освіти впродовж останніх п'яти років потребує нових підходів до вдосконалення. Пов'язано це з факторами, які виникли в наслідок пандемії COVID-19 та повномасштабним вторгненням російської федерації в Україну. До цих чинників, які впливають на учасників освітнього процесу та є викликом і для здобувачів вищої освіти, і для викладачів, слід віднести дистанційний синхронний і/або асинхронний формат навчання, повітряні тривоги як під час занять, так і у позанавчальний час (СРС), перебування в укритті, стрес і тривожність від ракетних атак та обстрілів, руйнування матеріально-технічної бази ЗВО, «блекаути», «віялові», аварійні знеструмлення та ін. Все це знижує ефективність традиційних методів навчання, підвищує ризики академічної недоброчесності [1].

Метою цієї праці є формування методичних аспектів до вдосконалення викладацької майстерності шляхом застосування методів навчання, які здатні зменшити негативний вплив факторів «пандемії та війни» на якість освіти.

Аналіз праць [2-6] показав, що педагогічна наука пропонує велику кількість методів навчання, які будуть ефективними під час дистанційного освітнього процесу, в умовах нервового напруження, демотивації, неможливості використання ІКТ і ін. До них у контексті досягнення мети цієї праці слід віднести соціально-емоційне й перевернуте навчання, ігровізація, інтегрування цифрових технологій.

Соціально-емоційне навчання створить сприятливе середовище для учасників освітнього процесу, дозволить ефективно будувати взаємодію між ними; при цьому важливу роль відіграє емоційний інтелект: здатність розуміти, контролювати власні емоції, ефективно взаємодіяти з іншими людьми [5]. Цифрові інструменти, серед яких засоби штучного інтелекту (ШІ), е-платформи, віртуальні простори тощо, дозволять реалізувати не тільки «онлайн», що за останні п'ять років став звичним, а й підвищити зацікавленість здобувачів, урізноманітнити завдання в частині використання інструментів ШІ, збільшення кількості інтерактиву та ін. Водночас, конче необхідне в час «пандемії та війни» перевернуте навчання. Цей метод підвищує активність студентів, збільшує ефективність контактного часу, розвиває навички самонавчання й критичного мислення [3]. Разом з тим, зменшити негативний вплив стресу і нервової напруги, підвищити мотивацію до навчання дозволить ігровізація (гейміфікація) [4]: використання ігрових механік.

Отже, фактори «пандемії та війни» чинять вплив на структуру й зміст української освіти, академічного середовища. Запропоновані методичні аспекти вдосконалення викладацької майстерності шляхом доповнення методів навчання дозволять зменшити негативний вплив чинників на якість освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Доренський О. П. Аналітична оцінка функціональної спроможності технологічних рішень для протидії порушенням академічної доброчесності. Інформаційні технології в освіті, науці і техніці (ІТОНТ-2024) : VII Міжнар. наук.-практ. конф., 23-24 трав. 2024 р. : тези доп. Черкаси: ЧДТУ, 2024. С. 298-300.

2. Гончаренко А. М., Дятленко Н. М., Полякова О. В. Інтеграція цифрових технологій у навчальний процес в закладі вищої освіти: виклики та практичні аспекти. Перспективи та інновації науки: журн. 2024. № 4 (38). С. 155-166.

3. Ялова К.М., Яшина К.В. Перевернуте навчання у підготовці здобувачів вищої освіти з

інженерії програмного забезпечення. Інформаційні технології і засоби навчання: журн. 2021. Т. 83, №3. С. 324-338

5. Саган О. В. Гейміфікація як сучасний освітній тренд. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». 2022. Вип. 100. С. 12-18.

6. Примак Ю. В. Емоційний інтелект як чинник розвитку педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти. Сучасні напрями вдосконалення педагогічної майстерності викладачів: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., 27-28 квіт. 2023 р. Чернігів : Академія ДПтС, 2023. С. 152-154.